

vrhu se sneg staja, voda gre v nižje plasti in zopet zmrzne. Sneg pri tem postaja zrnat, nima več tistih finih iglic.

Sneg po zimi varuje zemljo pred velikim mrazom. Zrak pa sneg jako hladi, ker vedno porablja dosti gorkote za tajanje in izhlapienje. Če pade dosti snega, ni gorko pomladi, ker se veliko gorkote porabi za tajanje snega.

Po gorah se nabere večkrat veliko snega, ki drči v doline. Taki plazovi večkrat napravijo mnogo škode. Taki plazovi večkrat odneso celo hišo. V goratih krajih vedo ljudje dosti pripovedovati o tacihi nesrečah. Pri naglih vremenskih premembah včasih ne gre sneg v snežinkah, temveč v kroglicah in mu pravimo babje pšeno.

Po letu včasih padajo na zemljo debelejše ali drobnejše ledene kroglice, to je toča. Navadno je toča ob hudih nevihtah v vročih poletnih dneh. Napravi semtrtja jako mnogo škode. Točna zrna pa navadno niso popolnoma okrogla, temveč so robata. Toča gre redkokdaj sama, temveč mej dežjem. Kako da se naredi toliko ledu v zraku, tega dosedaj učenjaki še niso mogli pojasniti, če tudi so se že mnogo pečali s tem vprašanjem. Tako smo sedaj opisali vodo v raznovrstnih oblikah, v katerih pada z zraka na zemljo, pospešuje rodovitnost ali pa dela škodo. Od teh padavin je odvisno vspevanje ali nevspevanje kmetijstva. (Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Konji in železnica. Nič težkega ni konj navaditi na šumenje železnice. Konja postavi vselej tako, da vlak vidi že od daleč. Vajeti drži precej rahlo in pusti, da vlak pojde mimo. Navadno vozniki imajo to napako, da konje tako postavijo, da ne vidijo vlaka. Konji slišijo le šum in hočejo ubežati. Voznik pa pri tem navadno še konje tepe, dokler mu popolnoma ne zdivjajo, voz razbijejo in še sebe poškodujejo. Konj misli, da vse tepenje, bolečine in poškodbe prihajajo od železnice in ni čudno, če se potem boji vsacega vlaka. Jezdec ravno tako napačno ravna. Če se konj kaj ustraši in skoči v stran, ga zbadajo z ostrogami in preteplejejo. S tem se konj zbega in misli, da se bode vselej to ponavljalo, kadar kaj tacega vidi.

Presajanje dreves po leti. Večkrat je potrebno drevo po leti presaditi, kadar se pa le nerado prime. Priporoča se, da se drevo nekaj ur dene v vodo. Skoplje se veliko jamo, vanjo se vlije 4 do pet kangelj vode ali pa tudi več, nato se pridene fine prsti, in meša z lopato, da se dobro zmeša z vodo. Nato se postavi drevo in potem zasuje s prstjo. Če je drevo zdravo se bode gotovo prijelo.

Poučni in zabavni del.

IX. Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu.

Da zanimanje za prekornostno našo šolsko družbo ni še pojenjalo in da nasprotno vedno raste, pokazala je očitvidno velika skupščina tega društva vršivša se dne 7. avgusta t. l. v Novem mestu. Udeležba je bila proti vsa-

kemu pričakovanju ogromna. Z ozirom na to, da je bilo pred kratkim že par društvenih izletov v Novo mesto, se sploh ni bilo nadejati, da bode 7. avgusta pohitelo toli rodoljubov v metropolo dolenjsko. Toda narodna sila in prevelika ljubezen in naklonjenost do prepotrebne naše obrambene družbe izvabila je tudi to pot nenavadno veliko rodoljubov v solčno Dolenjsko.

Na ljubljanskem kolodvoru zbrali so se napomina-nega dne v jutro zastopniki iz vseh pokrajin Slovenske, da se popeljejo z vlakom v Novo mesto k skupščini. Ob progi pozdravljal je izletnike na več krajih grom topičev, raz hiš in cerkva so vihrale zastave, ob kolodvorih pa je zbrani narod pozdravljal odlične potnike. Posebno lep pozdrav je bil v Trebnjem, kjer je tamošnji notar gosp. E. Orožen na čelu deputacije bralnega društva z lepim nagovorom pozdravil izletnike. Med tem ko je na raznih postajah več rodoljubov še vstopilo, približal se je vlak Novemu mestu.

Tu je obilo zbrani narod z burnim živiocklici pozdravljal došlece in godba je svirala „Naprej zastava Slave“. Najprve pozdravi došlece načelnik novomeške podružnice gos. Krajec, župan g. Perko v imenu mestnega prebivalstva srčno pozdravlja goste, notar g. dr. Poznik pa v imenu novomeških narodnih društev. Za prisrčen in zares veličasten vsprejem zahvali se družbini predsednik gosp. Tomo Zupan v prelepih besedah kliče Bog živi in ohrani Novo mesto in rodoljubno njega prebivalstvo, čemur se je z navdušenimi živiocklici pritrjevalo. Na to je bil odhod v mesto, ki je bilo vse v zastavah.

Po zajutreku služila se je na to ob 1/2 11. uri sv. maša v frančiškanski cerkvi. Petje pri sv. maši je preskrbelo dolenjsko pevsko društvo in rešilo prav dobro svojo nalogo.

Ob 1/2 12. uri pričela se je glavna skupščina v lepo odičeni dvorani „Narodnega doma“. Dvorana je bila polna odličnega občinstva. Zastopane so bile posebno dobro narodne dame in razun posvetnega prav dobro tudi duhovski stan. Kot vladni zastopnik je bil navzoč ok. glav. g. vitez Vesteneck.

Družbini predsednik g. Tomo Zupan, burno pozdravljen otvori zborovanje pozdravljajoč prisrčno zastopnike iz vseh pokrajin slovenskih. Posebno poudarja predsednik, da vsi udje vodstva delujejo složno in jedino, in upa, da bodo tako delovali tudi v prihodnje vsi vneti za vero, cesarja in domovino slovensko. Govorniku se je burno pritrjevalo

Iz poročila družbinega tajnika g. A. Žlogarja posnamemo za sedaj le na kratko nekaj podatkov. Družba šteje sedaj 129 podružnic z 12.000 članovi, mej temi 140 pokroviteljev oziroma pokroviteljic. Posebno tajnik s hvaležnostjo priznava marljivo in požrtovalno delovanje narodnih dam tudi v pretečenem letu in je prepričan, da je sedaj, ko so tudi žene in dekleta slovenska stopile v vrsto narodnih bojevnikov, narodna zmaga gotova. Družba vzdržava sedaj 11 narodnih zavodov. V Velikovecu na Koroškem prične se spomladi z zgradbo šolskega poslopja.

V Mariboru se odpre novo otroško zabavišče, menda še letos. Skoraj 14.000 knjig je razposlala in razdelila družba ob mejah slovenskih. Podpore je dobila družba od dežele kranjske 1000 gld., od mesta ljubljanskega pa 500 gld. Topla zahvala se izreka časnikom posebno „Sl. Narodu“, ki so pridno nabirali darove. Tajnik konča svoje poročilo z besedami: „Mi branimo le svoje in ne krademo tujih otrok. Borimo se za idejale ter ne zaslužimo preziranja naših nasprotnikov. Vkljub raznim oviram pa bomo vedno složno in skupno delovali v blagor vsega našega naroda!“ Poročilo tajnikovo vzelo se je z burnim odobravanjem na znanje.

Umrlih društvenih članov, posebno pa vrle rodoljubkinje M. Murnikove in kanonika Koserja se skupščina spominja s slavaklici.

Ker je društveni blagajnik g. dr. Jos. Vošnjak zadržan udeležiti se skupščine poroča o družbinem blagajničnem stanju član vodstva g. Ant. Koblar. Dohodkov je bilo 17.859 gld. 37 kr., stroškov pa 16.324 gld. 30 kr. Prebitka torej 1535 gld. 7 kr. ter znaša sedaj društveno premoženje 16.232 gld. 6 kr. Nadzorništvo je račune odobrilo, na podlagi česar se je blagajniku dal absolutorij. G. Koblar navdušujoč k vztrajnemu delu, konstatuje ugodnost bilance in poudarja, da se mej dohodki naše šolske družbe ne nahaja nobena marka in noben rubelj, vse je pošten slovenski denar, dočim je nemški „Schulverein“ za svoje svrhe iz rajha prejel 54.000 mark. Bati se vendar ni nikogar, ako ostanemo složni. Govornik konča z besedami: „Ne pustimo strankarstva v naše vrste in delajmo skupno za vero in narod slovenski. V tem znamenji bomo zmagali!“ Burno odobravanje in živoklici so doneli tem besedam.

V odbor se na to volijo per acclamationem izstopivši člani gg.: Mat. Močnik, ces. svetnik Murnik, dr. J. Vošnjak in kanonik Andr. Zamejic. Istotako so se per acclamationem zopet izvolili stari člani razsodništva in nadzorništva.

G. Bremic iz Trsta želi, da naj bi se za otroško zabavišča na Greti dobil primernejši lokal.

Predsednik obljubi, da bo vodstvo skušalo nedostatek odstraniti.

Na predlog predsednika g. Toma Zupana se s soglasnim pritrditvijo cele skupščine sklone potem okrajnega glavarstva na Najvišje mesto izraziti sožalje povodom nenadne smrti nadvojvode Viljema ob ednem pa izraziti zvestobo in udanost nasproti presvetlemu cesarju.

Predsednik se na to zahvali skupščinarjem za obilo udeležbo, Novemu mestu še enkrat za lep vsprejem in zaključni zborovanje.

Po zborovanju je bil banket na Tučkovem vrtu. Banketa se je udeležilo 250 skupščinarjev, le žal, da se ga vsi niso mogli udeležiti zaradi pretesnega vrta.

Prvi je napil družbini predsednik g. Tomo Zupan presvetlemu cesarju. Burni slavaklici so zadoneli, godba je zaigrala cesarsko himno, ob bregu Krke pa so zagrmeli topiči. Mestni župan g. Perko napije družbi sv. Ci-

mila in Metoda. G. pl. Sladovič, lekarnar v Novem mestu, poudarja v svojem govoru, da ne smemo biti popustljivi v svojem narodnem delovanju. G. Fr. Omersa iz Kranja se hvaležno spominja trudoljubivega delovanja družbinega odbora. Dr. Medved iz Maribora napije družbi, na katero smemo Slovenci ponosni biti. Družbini podpredsednik gosp. Luka Svetec se zahvaljuje Novomeščanom za lep vsprejem posebno g. županu, podružničnemu predsedniku g. Krajcu in narodnim društvom. G. Ivan Hribar pozdravlja zastopnike iz Primorske, Koroške in Štajarske. Gosp. Pankracij Gregorec iz Trbovelj poudarja narodno navdušenost. G. prof. Fr. Šuklje skuša hvaliti koalicijo, čemur se je pa od strani skupščinarjev močno ugovarjalo. G. dr. Poznik napije družbinemu predsedniku. G. dr. Iv. Tavčar napije slovenski duhovščini kot zaslužnemu faktorju za družbo in slogi obeh stanov, posvetnega in duhovskega. G. Gabršček iz Gorice se spominja narodnih bojev na Primorskem. G. prof. dr. Marinko se zahvaljuje g. dr. Tavčarju na napitnici duhovščini in le želi, da bi ta sloga, ostala neskaljena tudi v prihodnje. Družbini predsednik g. T. Zupan se še enkrat zahvali vsem, ki so pripomogli do lepe skupščine in konča vrsto napitnic.

Po banketu je bil izlet na Grm, kjer so si odlični gostje pod vodstvom ravnatelja Dolenca ogledali deželno kmetijsko šolo.

Zvečer je bila zabava na Brunerjevem vrtu. Svirala je mestna godba. Ob 9. uri je vlak zopet odpeljal izletnike proti Ljubljani. Skupščini je došlo tudi do 100 brozovanih pozdravov iz raznih pokrajin Slovenske in celo iz Češke.

Zaključila se je tako prelepa skupščina družbe sv. Cirila in Metoda, ki se je vršila v znamenji sloge in jedinstva. Vsakega pravega rodoljuba navdaja pač le prevročna želja, da bi ta sloga in edinost ostala tudi v prihodnje mej posvetnjaki in duhovniki in se zrcalila v prid narodu slovenskemu pri vsaki priliki.

Poučni in zabavni drobiž.

Bosenski zdravilni vrelci. Na povabilo bosenske vlade odpotoval je v Bosno dunajski profesor vseučilišni dvorni svetnik Ludwig, da bode preiskoval bosenske rudninske vode po njih zdravilni vrednosti.

13.452 gadov pobili so poslednjih pet let v okraji Oelnitz na Saksonskem in se je zanje plačalo 3.670 mark 20 vinarjev nagrade.

Najvišja vremenska opazovalna postaja na svetu. Bogat Amerikanec je dal napraviti vremensko opazovalno postajo na 6.096 metrov visoki gori Chachani v Peru. Ta postaja je 225 metrov višje nego postaja na Montblancu. Postaja je koča z instrumenti, ki se sami vrejujejo. Vsak teden jedenkrat pridejo, da pogledajo, koliko kažejo instrumenti. Staluo bivati pa v tej visočini zaradi velikega mraza ni moč.

Cepljenje proti pasji steklino. Na Dunaji se je osnoval v juliju letošnjega leta zavod, na katerem po Pasteurovi metodi zdravijo pasjo steklino. Človek, kogar je ogrizel stekel pes, naj gre v ta zavod. Zdravljenje traja dvanajst dnij. Ta zavod želi, da se mu pošljejo v znanstvene namene še ne odprte glave pobitih steklih psov.